

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๒๓/๒๕๖๘

วันที่ ๑๙ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { นายฐิติวัฒน์ ปิยชาติวงศ์ ผู้ร้อง
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายฐิติวัฒน์ ปิยชาติวงศ์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายฐิติวัฒน์ ปิยชาติวงศ์ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (ผู้ถูกร้อง) ดำเนินคดีต่อผู้ร้องซึ่งเป็นเหตุให้พนักงานอัยการจังหวัดนครราชสีมา เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องผู้ร้อง เป็นจำเลย ต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา ในความผิดต่อพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ว่า เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๕ ผู้ร้องบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองที่ดินของรัฐในเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตอุทยานแห่งชาติ ต่อเติม และตกแต่งภูมิทัศน์ เพื่อเป็นที่พักอาศัยอันเป็นการทำลายหรือเข้าไปยึดถือครอบครองป่า และทำให้เสื่อมเสียสภาพป่าสงวนแห่งชาติและทำให้เสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติของรัฐ ศาลจังหวัดนครราชสีมา มีคำพิพากษาในคดีอาญาหมายเลขดำที่ สวอ ๑๔๗/๒๕๖๔ คดีหมายเลขแดงที่ สวอ ๘๗/๒๕๖๗ ว่า ผู้ร้องมีความผิดตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๙ (๑) และ (๒) มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การกระทำของผู้ร้องเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษ

ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุด ให้รื้อการลงโทษจำคุกผู้ร้องไว้ ๒ ปี และให้ผู้ร้องกับพวกออกจากพื้นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตอุทยานแห่งชาติ รวมทั้งชดใช้ค่าเสียหายแก่กรมป่าไม้และผู้ถูกร้องเป็นจำนวนเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท

ผู้ร้องเห็นว่า ผู้ร้องและจำเลยในคดีอื่นที่มีลักษณะเดียวกันของศาลจังหวัดนครราชสีมา ครอบครองที่ดินอย่างถูกต้องตามพระราชบัญญัติสภาพและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่ดินได้รับการรับรองจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมก่อนวันที่พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับ โดยมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง กำหนดให้ผู้ก่อความเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไป และค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูสภาพธรรมชาติที่เป็นผลมาจากการกระทำดังกล่าว ซึ่งเงินดังกล่าวเป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน แตกต่างจากมาตรา ๓๓ ที่กำหนดให้เงินที่เรียกเก็บจากการให้บริการหรือเงินบริจาคไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน แต่ให้นำไปใช้ในการอนุรักษ์ฟื้นฟูและบำรุงรักษาอุทยานแห่งชาติ เป็นการบัญญัติกฎหมายซ้ำซ้อนกันและขัดหรือแย้งกัน ส่วนมาตรา ๔๐ วรรคสาม เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจศาลกำหนดค่าเสียหายตามบัญชีรายการที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ อันมิได้คำนึงถึงมูลค่าความเสียหายที่แท้จริง ผู้ถูกร้องไม่ต้องนำสืบพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้น และผู้ร้องไม่อาจนำสืบพิสูจน์ถึงมูลค่าความเสียหายที่แท้จริงได้ ขัดต่อหลักนิติธรรม และเป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ นอกจากนี้ มาตรา ๔๑ มีการกำหนดโทษสำหรับความผิดที่เกี่ยวข้อง เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับภายหลังและมีอัตราโทษสูงกว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้ในขณะที่ผู้ร้องครอบครองที่ดินและอยู่อาศัยมาก่อน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ เป็นเหตุให้บทบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่เนื่องจากผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่า พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ทราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสอง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๒ การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ...” มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่

- ๔ -

ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องดำเนินคดีต่อผู้ร้อง เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง โดยอาศัยพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องปรากฏว่า ผู้ร้องมิได้โต้แย้งว่าการกระทำของผู้ถูกร้องละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องอย่างไร เป็นเพียงการโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง ซึ่งเป็นการยื่นคำร้องขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสอง และมาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

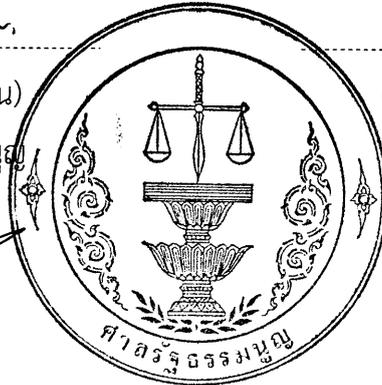

(คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๖๘)

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ